

**Виконавчий орган Київської міської ради(Київська міська
державна адміністрація)
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка**

**Інструкція
з охорони праці № 68
для кабінету хімії**

Київ – 2024

**Виконавчий орган Київської міської ради(Київська міська
державна адміністрація)
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка**

Затверджено

Наказ виконуючого обов'язки ректора
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка

«06» 02 2024 р. № 112

**Інструкція з охорони праці № 68
для кабінету хімії**

I. Загальні положення.

1.1. Інструкція з безпеки для кабінету хімії Фахового коледжу «Універсум» (далі - Інструкція) поширюється на всіх учасників освітнього процесу під час проведення практичних занять з хімії (демонстраційних дослідів, лабораторних робіт).

1.2. Інструкція розроблена на основі державного нормативного акта про охорону праці НПАОП 80.2-1.01-12. «Правила безпеки під час проведення навчально-виховного процесу в кабінетах (лабораторіях) фізики та хімії загальноосвітніх навчальних закладів», затвердженого наказом Міністерства надзвичайних ситуацій України від 16.07.2012 № 992, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.08.2012 за № 1332/21644.

1.3. Відповідно до «Правил безпеки під час проведення навчально-виховного процесу в кабінетах (лабораторіях) фізики та хімії загальноосвітніх навчальних закладів» студенти, викладачі проходять інструктаж з охорони праці та навчання з правил надання першої (долікарської) допомоги при характерних ушкодженнях у кабінеті хімії.

1.4. Дотримання вимог цієї інструкції обов'язкове для всіх студентів, які працюють у кабінеті хімії.

1.5. Студенти можуть знаходитися в кабінеті хімії тільки в присутності викладача або лаборанта; перебування студентів у лаборантській не допускається.

Присутність сторонніх осіб у кабінеті під час проведення експерименту допускається тільки з дозволу викладача або керівника навчального закладу.

1.6. Студенти, які навчаються в кабінеті хімії, повинні дотримуватися правил внутрішнього розпорядку Університету, розкладу навчальних занять, установлених норм та режимів праці та відпочинку.

1.7. Під час проведення лабораторних дослідів студентам рекомендується користуватися халатами – на кожному занятті, гумовими рукавичками, захисними окулярами (щитками) – за вказівкою викладача.

1.8. Про кожний нещасний випадок, що трапився під час проведення занять, постраждалий студент чи очевидець нещасного випадку повинен терміново повідомити викладача, який направляє постраждалого до медичного працівника, за необхідності викликає швидку медичну допомогу.

1.9. Про вихід з ладу та несправність обладнання, приладів студент має повідомити викладача, який призупиняє роботу студентів і повідомляє про це керівництво.

II. Вимоги безпеки перед початком роботи.

- 2.1. Чітко визначити порядок і правила безпечного проведення досліду.
- 2.2. Звільнити робоче місце від усіх не потрібних для досліду предметів і матеріалів.
- 2.3. Перевірити наявність і надійність посуду, приладів та інших предметів, необхідних для виконання завдання.
- 2.4. Експерименти, що супроводжуються виділенням шкідливих газів і пари, треба проводити лише у справній витяжній шафі зі справною діючою вентиляцією. Витяжну шафу слід умикати не пізніше, ніж за 15 хв. до початку роботи; стулки витяжної шафи під час роботи мають бути максимально закритими з невеликим зазором для тяги.
- 2.5. Починати виконувати завдання тільки з дозволу викладача.
- 2.6. Виконувати тільки ту роботу, яка передбачена завданням або доручена викладачем.

III. Вимоги безпеки під час роботи.

- 3.1. Під час проведення роботи в кабінеті хімії бути уважними, підтримувати порядок і чистоту на робочому місці. Починати виконувати завдання тільки з дозволу викладача.
 - 3.2. Під час демонстраційних дослідів знаходитися на своїх робочих місцях або за вказівкою викладача пересісти на інше, більш безпечне місце.
 - 3.3. При виконанні лабораторних дослідів точно повторювати дії викладача, який показує, як треба правильно виконувати експеримент.
 - 3.4. При виконанні практичних робіт і лабораторних дослідів (експериментів) стежити, щоб хімічні речовини не потрапили на шкіру обличчя і рук, бо це може викликати подразнення шкіри та слизових оболонок.
 - 3.5. Підготовлений до роботи прилад або пристосування показати викладачу або лаборанту до початку експерименту.
 - 3.6. За вимогою викладача негайно зупинити виконання експерименту. Відновлення роботи можливе тільки за вказівкою викладача.
 - 3.7. Студентам забороняється самостійно проводити будь-які експерименти, не передбачені цією роботою.
 - 3.8. Студентам не дозволяється використовувати будь-яке обладнання та реактиви з незадіяних на даний момент робочих столів.
 - 3.9. Студенти повинні:
 - не вживати і не пробувати на смак будь-які хімічні речовини в кабінеті хімії;
 - визначаючи речовину за запахом, необхідно легким рухом долоні над отвором посудини спрямувати пару або газ до носа і вдихати обережно, не нахиляючись до посудини;
 - не брати реактиви незахищеними руками, для цього слід використовувати ложки, шпатель або совочки;
 - насипати або наливати реактиви необхідно на столі, сухі - над аркушем паперу, рідкі - над скляною посудиною. Просипаний або пролитий реактив не дозволяється зсипати або зливати назад в тару, з якої його набирали;
 - повідомити викладача або лаборанта про розлиті чи розсипані реактиви. Студентам забороняється самостійно прибирати будь-які речовини;
 - про всі несправності при роботі з обладнанням, устаткуванням, в роботі водогону, електромережі тощо негайно повідомити викладача або лаборанта і самостійно не усувати несправності.
 - 3.10. Забороняється залишати без нагляду ввімкнені нагрівальні прилади, а також запалювати нагрівальні прилади без потреби.
 - 3.11. Набираючи розчини кислот, лугів та інших агресивних рідин, користуватися піпетками з різними пастками або гумовою грушею.
 - 3.12. Під час збирання скляних приладів застосовувати підвищені зусилля не дозволяється. При з'єднанні окремих частин зі скла захищати руки тканиною.
- З метою полегшення збирання приладів кінці скляних трубочок змочувати водою або

змащувати вазеліном.

3.13. Для нагрівання хімічних реактивів над полум'ям нагрівального приладу (крім вогнебезпечних) обережно прогріти пробірку у верхній частині полум'я, а потім продовжувати нагрівання, не торкаючись дном пробірки до нагрівального приладу, щоб пробірка не тріснула. Для проведення хімічного експерименту використовувати водні розчини сульфатної і хлоридної кислот з масовими частками менше 45% і 15 % відповідно. Концентровану кислоту не вливати в воду.

3.15. Для проведення експериментів з використанням нагріву слід використовувати тільки сухий спирт як паливо для спиртівок. Не дозволяється користуватися бензином, ефіром.

3.16. Під час роботи в кабінеті хімії не пити воду і не вживати їжу.

3.17. Дотримуватись правил особистої гігієни.

IV. Вимоги безпеки після закінчення роботи.

4.1. Загасити запалені спиртівки, вимкнути електроприлади та перекрити водопровідні крани.

4.2. Привести до порядку свої робочі місця, здати викладачу або лаборанту реактиви і обладнання, що видаються для роботи.

4.3. Прибирання робочих місць після закінчення лабораторних робіт виконувати за вказівкою викладача.

4.4. Не виливати в каналізацію залишки кислот, лугів, органічних та інших розчинів. Зливати їх у банки і склянки, спеціально призначені для цього.

4.5. Після закінчення роботи вимити руки з милом.

V. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.

5.1. У випадках, коли розбився прилад, склянка з агресивною рідиною тощо негайно повідомити викладача і діяти за його вказівкою.

5.2. У випадку розливу органічного розчинника (ЛЗР) у кількостях, більших за 0,05 л, необхідно:

- негайно вивести учнів з приміщення;
- загасити в приміщенні всі пальники і вимкнути електричні прилади;
- розливу рідину засипати піском або тирсою, за допомогою дерев'яного совка або двох дерев'яних дощочок зібрати в тару і знешкодити в той самий день;
- відчинити вікна або кватирки і зачинити двері;
- провітрювання приміщення припинити тільки після того, як повністю зникне запах розлитого розчинника;

5.3. У випадку травмування негайно повідомити викладача і за його вказівкою промити ушкоджене місце:

- при потраплянні лугу - змити його залишки з поверхні шкіри водою та слабким розчином борної кислоти;
- у разі потрапляння на шкіру кислоти - змити її залишки з поверхні шкіри водою та слабким розчином харчової соди;
- при потраплянні в око будь-якої речовини треба негайно промити його великою кількістю води.

У всіх випадках за необхідності звернутися до медичного працівника.

5.4. У разі виникнення пожежі дії працівників мають бути спрямовані на створення безпеки людей, в першу чергу студентів, їх евакуацію та рятування.

У випадку загоряння в кабінеті хімії, необхідно:

- повідомити пожежну охорону (тел. 101);
- вжити заходів щодо евакуації учасників освітнього процесу з приміщення;
- приступити до ліквідації осередку пожежі наявними засобами пожежегасіння.

5.5. Електропроводку під напругою необхідно гасити порошковим або вуглекислотним

вогнегасником, а знеструмлену електропроводку можна гасити піском, водою або будь-якими наявними вогнегасниками.

5.6. Загоряння у витяжній шафі ліквідується вогнегасником після вимкнення вентилятора.

5.7. У разі виникнення нещасних випадків повідомити керівництво коледжу, надати першу медичну допомогу потерпілому, при необхідності викликати швидку допомогу.

Директор коледжу

Зоя ГЕЙХМАН

УЗГОДЖЕНО:

Інженер з охорони праці

Сергій КОВАЛЬ

Інженер з пожежної безпеки

Андрій ЗАДЬОРА

Помічник ректора з правових та кадрових питань

Юлія ДАЦЕНКО